

Motion till riksdagen 2009/10:Ju395

av **Olle Thorell (s)**

Straffskalor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa minimistraff.

Motivering

När lagstiftaren beslutar om straffskärpning för vissa brottstyper väljer man ofta att skärpa maxstraffet för brottet. Enligt domstolarnas påföljdspraxis blir det ofta svårt att se något motsvarande genomslag i domar som meddelas. En av förklaringarna till detta är att svenska domstolar av tradition följer en så kallad försiktighetsprincip i den dömande funktionen.

Två av grundpelarna för en rättsstat är likhet inför lagen och förutsägbarhet. Oavsett social bakgrund, kön, ålder med mera ska man bli dömd lika i domstolen. Man ska också kunna förutse vilket straff man kan få om man begår en viss typ av brott.

I 30 kap. 4 § första stycket brottsbalken följer att rätten vid val av påföljd skall fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Därvid skall rätten beakta sådana omständigheter som anges i 29 kap. 5 § brottsbalken (= förmildrande omständigheter).

När lagstiftaren inför nya maxstraff för att man därmed vill införa en strängare syn på vissa typer av brott lämnas tyvärr ofta fältet fritt för godtycke i domstolarna. Det riskerar att medföra olika resultat i domstolarnas straffmätning. I praktiken kan domstolen hänvisa till ovan nämnda lagrum och motivera ett lägre straff än vad som förespråkas i en välmotiverad proposition från riksdagen.

Ett sätt att undvika problemet med att domstolarna inte följer lagstiftarens vilja i propositioner är istället att införa minimistraff för de brott som lagstiftaren vill införa en strängare syn på med höjda straff.

Fel! Okänt namn på

I praktiken skulle det därigenom bli betydligt svårare för domstolarna att gå under minimistrafvet vid straffmätningen. Rättsstatsprinciperna om likhet inför lagen och förutsebarhet skulle också kunna uppfyllas betydligt bättre än i dag.

Stockholm den 29 september 2009

Olle Thorell (s)